

TALEPAPIR

”Det talte ord gælder”

Spørgsmål

I EU er der et forbud mod flere kontroversielle midler til at luge ud i ukrudt, men det forhindrer ikke europæiske virksomheder i at eksportere dem til udviklingslande. Det sker til trods for, at FN-eksperter flere gange har anmodet stater om at stoppe denne praksis, senest i juli måned.

– Hvordan mener ministrene, at denne eksport kan stoppes?

– Hvilke produkter fra danske producenter bør stoppes?

– Hvad kan den danske regering gøre overfor danske virksomheder, handlende og redere, der medvirker til denne eksport?

– I hvilket omfang kan Danmark gøre en indsats overfor lande og jordbrugere, så de minimerer og fjerner disse farlige produkter?

Svar

Mange tak for spørgsmålet.

Udenrigsministeren og jeg vil besvare spørgsmålet på den måde, at jeg vil indlede med de dele, der handler om eksport af ulovlige ukrudtsmidler, og hvad regeringen kan gøre over for danske virksomheder, der medvirker til denne eksport. Dernæst vil jeg gennemgå de dele, der handler om, hvad den danske regering kan gøre over for danske redere, der medvirker til denne eksport.

Udenrigsministeren følger derefter op på i hvilket omfang, Danmark kan gøre en indsats over for lande uden for Europa ift. anvendelsen af farlige produkter.

Indledningsvist vil jeg gerne slå fast, at regeringen støtter varmt op om EU's arbejde med at fremme den europæiske grønne dagsorden, som EU-Kommissionen lægger op til i den grønne pagt. Det gælder blandt andet for sprøjtemidler som det også fremgår af Kommissionens servicetjek af pesticidforordningen.

Det er meget bekymrende, hvis farlige midler eksporteres til tredjelande, og de enten ikke håndteres korrekt eller bringes ud i for store doser. Det kan betyde, at lokale arbejdere risikerer at sætte deres helbred på spil, og det kan belaste miljøet.

Det er blandt andet en af grundene til, at Danmark arbejder aktivt for, at EU fremmer udfasningen af sprøjtemidler, der ikke længere er godkendt i EU og fremmer brugen af lavrisikostoffer og alternativer til sprøjtemidler på verdensplan.

Der spørges til, hvordan eksporten af ukrudtsmidler, der er forbudt i EU, bør stoppes. Ukrudtsmidler er en del af den samlede gruppe af sprøjtemidler, men jeg vil i besvarelsen også komme ind på sprøjtemidler i bred forstand. Det er regeringens overbevisning, at arbejdet med at sikre, at disse

stoffer ikke eksporteres fra EU-medlemsstater til udviklingslande, bedst håndteres i EU-regi.

Jeg har været med-underskriver på et REACH-Up brev til Kommissionen tidligere i år. I brevet påpegede landene, at EU's kemikaliestrategi bør bidrage til en mere bæredygtig global produktpolitik, hvor EU udnytter sin position som frontløber. Det er vigtigt, at EU arbejder for at fremme de højeste internationale standarder, især dem, der er relateret til sundhed og miljø. Og at der arbejdes på at begrænse produktionen og eksporten af farlige kemikalier, herunder sprøjtemidler, der er forbudt i EU.

Det er derfor særdeles positivt, at det i EU's nye kemikaliestrategi fra oktober indgår, at EU vil arbejde for at sikre, at farlige kemikalier ikke produceres til eksport. Det gælder blandt andet sprøjtemidler, der er forbudt i EU. Kommissionen lægger op til, at det blandt andet kan ske ved at ændre relevant lovgivning. Det støtter regeringen varmt.

Næste spørgsmål går på hvilke produkter fra danske producenter, der bør stoppes. Mit ministerium har været i kontakt med den eneste producent af pesticidaktivstoffer i landet, FMC Rønland, det tidligere Cheminova. Firmaet har oplyst, at de ikke producerer og eksporterer ukrudtsmidler, der er forbudt i EU. De eksporterer dog insektmidler, der er helt eller delvist forbudt i EU. Disse midler er

underlagt PIC-forordningen, hvor der sendes en eksportanmeldelse til det europæiske kemikalieagentur, og det skal sikres, at importlandet tilkendegiver, at de ønsker at modtage stoffet.

I forhold til spørgsmålet om, hvad den danske regering kan gøre overfor danske virksomheder, der medvirker til eksport af ulovlige sprøjtemidler, så er der i dag ikke regler til at stoppe en sådan eksport, og det ville potentielt kunne være i strid med EU-reglerne. Blandt andet derfor mener regeringen, at det er bedst at følge EU-vejen, så vi sikrer, at alle EU-medlemslandene fører samme politik, er underlagt samme regulering og samtidig sikrer lige konkurrencevilkår.

Det tredje underspørgsmål om, hvad den danske regering kan gøre overfor danske virksomheder, handlende og redere, der medvirker til denne eksport, falder ind under erhvervsministerens ressort, så jeg svarer her på hans vegne.

Erhvervsministeren har bedt mig understrege, at det er vigtigt, at vi som samfund kan have tillid til, at virksomhederne handler ansvarligt og er med til at løse de udfordringer, verden står overfor.

Danmark har tilsluttet sig både FN's Retningslinjer for Menneskerettigheder og Erhverv samt OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder. I Danmark har vi ved lov nedsat mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd.

Alle har mulighed for at klage over mulige overtrædelser af OECD's retningslinjer.

Med implementeringen af EU's regnskabsdirektiv i årsregnskabsloven forpligtes de største danske virksomheder til at give oplysninger om processer for due diligence, men kun hvis virksomheden anvender sådanne processer.

EU direktivet om offentliggørelse af ikke-finansielle oplysninger (NFRD) er under evaluering. Regeringen har bl.a. stillet forslag til Kommissionen om, at virksomheder omfattet af direktivet forpligtes til at angive, hvorvidt de har due diligence-processer eller ej. Danmark har også opfordret til, at der arbejdes for mere ensartethed i CSR-rapporter.

Det er vigtigt at pointere, at problemer med menneskerettigheder og samfundsansvar udspringer af komplekse globale udfordringer. De berører en lang række danske virksomheder og lader sig ikke løse let eller hurtigt, men kræver internationalt samarbejde. Regeringen arbejder derfor for at løfte diskussionen om behovet for lovpligtig due diligence op på EU-niveau. Det er derfor positivt, at EU-Kommissionen er kommet med en udmelding om et EU-lovforslag vedrørende due diligence i 2021.

I det sidste spørgsmål spørges der til i hvilket omfang, Danmark kan gøre en indsats over for lande og jordbrugere, så de minimerer og fjerner disse

farlige produkter. Her har vi i Danmark og EU begrænset indflydelse på, hvilke stoffer der anvendes i lande uden for EU. Kun hvis der er tale om svært nedbrydelige organiske miljøgifte, de såkaldte POP-stoffer, kan der indføres et internationalt forbud under Stockholmkonventionen.

Men vi har en række andre muligheder. Eksempelvis kan erhvervet selv stille krav til mere bæredygtig import. Dette er tilfældet med det initiativ om ansvarlig soja, der er taget af en lang række interessenter under Dansk Initiativ for Etisk Handel. Miljø- og Fødevareministeriet deltager i arbejdet sammen med blandt andet supermarkeds kæder, brancheorganisationer og NGO'er, hvor spørgsmålet om mere ansvarlig anvendelse af sprøjtemidler indgår.

Inden jeg overlader ordet til udenrigsministeren, der ligeledes vil svare på det sidste spørgsmål, vil jeg afslutningsvis gerne understrege, at regeringen arbejder for en mere bæredygtig fødevareproduktion i Danmark, EU og globalt, hvor anvendelsen af kemiske sprøjtemidler begrænses og de farligste midler udfases. Vi ser løbende på, hvordan vi kan fremme denne udvikling bedst muligt, blandt andet gennem EU.